[2024] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 452: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 395

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਮਿਕਾਬੇਨ, ਐਨ. ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ

(2012 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 270)

08 ਮਈ 2024

[ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, * ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਸੀ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਮਿਲਿਆ; ਕੀ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 – ਸ. 21 (ਬੀ) – ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ - ਬੀਮਾ - ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ – ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ 06.07.1996 ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ - 09.07.1996 ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਈ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ - 14.07.1996 ਨੂੰ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ) ਨੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ - ਦਾਅਵਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਸਿਰਫ 15.07.1996 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ 14.07.1996 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। 07.1996 ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਲਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ - ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਸੋਧ ਵਿੱਚ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਸਥਿਰਤਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 09.07.1996 ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਰਸੀਦ (ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ-ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - 'ਮ੍ਰਿਤਕ' ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰਤਾ

---

* ਲੇਖਕ

ਭੁਗਤਾਨ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਪਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਓਵਰਲੀਫ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ - ਜੋ ਕੁਝ ਓਵਰਲੀਫ ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਲਾਤ 'ਮ੍ਰਿਤਕ' ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਅਨੇਕਚਰ ਬੀ ਅਨੁਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗਾ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ - ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸੀਮਤ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਸਥਿਰ ਹੈ - ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 19, 23, 24-27, 29]

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 - ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) - ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ - ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਸ਼ਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ◌ਾਂ ◌ਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਧਾਰਾ 21 (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ - ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹਨ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਮੁਫਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ - ਨਾਲ ਹੀ, ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ - ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਲਈ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਰਫ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ - ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸੀਮਤ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪਾਰਸ 10, 11, 27]

ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੋਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16]

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ - "ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ" - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਅਤੇ ਹੋਰ **[1984] 3 ਐਸਸੀਆਰ 350: (1984) 2 ਐਸਸੀਸੀ 719 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।**

ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਐਸਬੀਆਈ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2018) 3 ਐਸਸੀਸੀ 653;** *ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* **[2003] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 327: (2003) 7 ਐਸਸੀਸੀ 517 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ।**

ਕੋਂਗਰਾਨੰਥਰਮ ਬਨਾਮ ਟੈਲੀਕਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਮਾਹਬੂਬਨਗਰ **1990 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ 24;** *ਸੁਦੇਸ਼ ਡੋਗਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ* **(2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ 486;** *ਗੋਕਲ ਚੰਦ (ਡੀ) ਥ੍ਰ. ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬਨਾਮ ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* **[2022] 17 ਐਸਸੀਆਰ 739: 2022 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ 1720 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਲਾਅ, 5 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986; ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਐਕਟ, 1956

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਯਕੀਨੀ; ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ; ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ; ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ; ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ; ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ; ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ; ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ; ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਚੈੱਕ ਵੱਲ

ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ; ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ; ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਸਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਰਸੀਦ; ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ; ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ; ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ; ਸਮਾਪਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ; "ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ"

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2012 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 270

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 2006 ਦੇ ਆਰਪੀ ਨੰਬਰ 3384 ਵਿੱਚ 09.12.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨੀਸ਼ਾ ਟੀ ਕਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ ਨਾਗਪਾਲ, ਆਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਕੇਸਰ, ਰੋਹਨ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਕੈਲਾਸ਼ ਵਾਸਦੇਵ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

1. ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ') ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਨ। ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ 2006 ਦੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3384 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ।
2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਕੈਪਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਕਾਂਤੀਲਾਲ ਮੋਦੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਮ੍ਰਿਤਕ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 14.07.1996 ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ 06.07.1996 ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਸੌਰਾਸਤਰ ਦੀ ਢੋਕਲਾ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 187009 ਮਿਤੀ 08.07.1996 ਰਾਹੀਂ 09.07.1996 ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵਜੋਂ 3388/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਪਾਲਸੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ 14 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸਨ। ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਲਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

3. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1997 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 1044 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। 19.07.2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੁੱਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 12% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 5000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਜੋਂ 2000/- ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ 2002 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 464 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 25.07.2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ 06.07.1996 ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ 1870092 ਵਾਲਾ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, ਬਲਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਨਾ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ

09.07.1996 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਸੀਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਲੈਣ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਸਕਦਾ ਸੀ।

5. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਕਿ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਲਿਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਕਾਂਤੀਲਾਲ ਮੋਦੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ 15.07.1996 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਾਲਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਮ੍ਰਿਤਕ" ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ 28.06.1996 ਤੋਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ।

7. ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਪਾਲਿਸੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਬੀਮਾ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਇਸ ਨੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

ਭਾਰਤ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਅਤੇ ਹੋਰ[1]। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

8. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਮੋ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 (ਡੀ) ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਰਾਸ਼ੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟਣ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

9. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਵੇਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 21 (ਏ) ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਆਈ) ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੇ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

> *"21. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ –*
> *ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ-*
> *(ਏ) ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ-*
>
> *(i) ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, [ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ] ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ; ਅਤੇ*

---

1 [1984] 3 ਐਸਸੀਆਰ 350: (1984) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 719

(ii) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ; ਅਤੇ

(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

10. ਧਾਰਾ 21 (ਏ) ਅਤੇ 21 (ਬੀ) ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਖੁਦ ***ਕੋਂਗਰਾਨੰਤਰਾਮ ਬਨਾਮ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਮਾ- ਹਬੂਬਨਗਰ*** [2] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

11. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਮੁਫਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਲਾਅ, 5 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ" ਸ਼ਬਦ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

12. ***ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਦੇਸ਼ ਡੋਗਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ*** [3] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਮੁਫਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ

---

2 1990 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ 24

3 (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ 486

ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮੰਡਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਬੇਸ਼ਕ, ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

13. ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

14. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ (ਵਾਂ) ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ *<u>ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਦੇ ਕੇਸ</u>* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

> *"15. ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਚੁੱਪ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਜਿਸ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਤਿਮ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮੇ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਮੈਕਗਿਲੀਵਰੇ ਅਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਸੱਤਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, ਪੰਨਾ 94, ਪੈਰਾ 215 ਦੇਖੋ।*

15. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ *<u>ਰਾਜਾ ਵਾਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਦੇ ਕੇਸ</u>* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ***ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਐਸਬੀਆਈ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ***[4] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *<u>ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਦੇ ਕੇਸ</u>* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਨੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

> *"12. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਚਕਦਾਰ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੀਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੀਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਹੁਤ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਚਰਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।*

16. ***ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੇਸ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ *ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਠ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ***ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੇਸ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਾਲਾਤ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਟਾ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ

---

4 (2018) 3 ਐਸਸੀਸੀ 653

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ***ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ, *ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* [5] ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ***ਡੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਡੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ। ***ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਕੇਸ*** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੋਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ।

17. ***ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਰਾਜਾ ਵਸੀਰੈਡੀ ਕੋਮਲਾਵਲੀ ਕੰਬਾ ਦੇ ਕੇਸ* ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ *ਗੋਕਲ ਚੰਦ (ਡੀ) ਥ੍ਰੀ. ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬਨਾਮ ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* [6] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।
18. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਾਲਾਤ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
19. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਰਸੀਦ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 09.07.1996 ਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 'ਈ' ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

> **"ਅਨੇਕਚਰ ਬੀ**
>
> ਪਿਆਰੇ ਸਰ/ਮੈਡਮ
>
> ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰੋਸੇ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਈ.ਡੀ.ਬੀ. ਨਾਲ ਆਮ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ
>
> .....
>
> .....

---

5. [2003] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 327: (2003) 7 ਐਸਸੀਸੀ 517

6. [2022] 17 ਐਸਸੀਆਰ 739: 2022 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ 1720

ਸਾਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ/ ਮੁਲਤਵੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਰਸੀਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪੱਤੇ 'ਤੇ ਛਪੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੈ।

ਪਾਲਿਸੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਗਲੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖੋ।

20. ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਕੈਪਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਪੰਨਾ 'ਈ' 'ਤੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰੇਗਾ. ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜੋਖਮ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਉਹ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

"1.....

ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ 06.07.1996 ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਭਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 09.07.1996 ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਸੌਰਾਸਤਰ ਦੇ 187009/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵਜੋਂ 3388/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਉਕਤ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਕਵਰ ਨੋਟ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਰਸੀਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ

ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਲਾਭ ਪਾਲਿਸੀ ਹੈ। ਪਾਲਸੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕਰਤਾ ਪਤੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਕੇ ਮੋਦੀ ਦੀ ਮੌਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਰਹੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਕਾਰਨ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਮੌਤ ਸੀ..... ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਸ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 19.07.1997 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਕਾਲਤਨਾਮੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਵੀ.ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਡੀ.ਵੀ.ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ 22 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 09.07.1996 ਦੇ ਸਸਪੈਂਸ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਭਾਵ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨੀਤੀ ਨੰਬਰ 832471906, ਦੂਜੀ ਕਿਸ਼ਤ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਮੰਗਣ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਪਾਲਸੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਢੋਲਕਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਠ ਜੀ.ਕੇ. ਮਿਊਂਸਪਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ 10.09.1996 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ 29.08.1996 ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਟੀ.ਐਸ. ਨਾਨਾਵਤੀ ਦੁਆਰਾ 25.03.1997 ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ 21.04.1997 ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

4. *ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 03.07.1998 ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੰਦ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਰਾਓ ਜੋਸ਼ੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ) ਨੂੰ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ. ਵਿਰੋਧੀ ਐਲਆਈਸੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਗਾ) ਐਮ ਕੇ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।*

5.*.....ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਨੰਬਰ 6061830 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਨੀਤੀ ਨੰਬਰ 832417906 ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਸਪੈਂਸ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਓਸੀ ਨੰਬਰ 600392 ਤਾਰੀਖ*

09.07.1996 ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਐਲਆਈਸੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਐਸਐਮ ਮਾਰਕੀਟ, ਬਾਵਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨੀਤੀ/ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੰ. 3388/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਐਫ.ਪੀ. ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਐਲਆਈਸੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ 3388/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਮਿਤੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਕਤ ਰਸੀਦ ਵਿੱਚ ਪਾਲਸੀ ਨੰਬਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਲਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 28.06.1996 ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕਤਾ 27.06.2016 ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹਨ। ਇਨਸਟੇਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ 3388/- ਰੁਪਏ ਟੇਬਲ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਨੰਬਰ 75/20, ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦਾ ਛੋਟਾ ਨਾਮ ਐਨ.ਕੇ. ਮੋਦੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ, ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਛਿਮਾਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਜਨਮ ਮਿਤੀ, ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ: ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੀ.ਆਰ. ਡੀਓ. ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ. ਡੀਓ. ਕੋਡ, ਏਜੰਟ ਕੋਡ ਆਦਿ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਲਸੀ ਧਾਰਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮੋਦੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਐਲਆਈਸੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸੀਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਅਸਲ ਰਸੀਦ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਢੰਗ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਨਾਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦਾ ਪਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾਯੁਕਤ। ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਕਾਂਤੀਲਾ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਐਲਆਈਸੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕੋਲ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਨੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਨੀਤੀ 28.06.1996 832471906 ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ, ਢੋਲਕਾ ਸ਼ਾਖਾ ਨੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 187009 ਮਿਤੀ 8.07.1996 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਐਲਆਈਸੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ 12.07.1996 ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 3388/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਪੀ.ਬੀ. ਸ਼ਾਹ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਉਕਤ ਬਿੱਲ ਨੀਤੀ ਨੰ. -• 832471906, ਬੀਮਾ ਰਕਮ 1.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਟੇਬਲ ਅਤੇ ਮਿਆਦ, ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ. ਵਿਰੋਧੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ..... ..... ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦੇ 29.08.1996 ਦੇ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੀ ਪਾਲਸੀ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਾਲਸੀ ਨੰਬਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਤਲਬ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਭਾਵ ਪਾਲਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ.....

..... ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਿਤੀ 25.03.1997 ਅਤੇ 21.04.1997 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 17.06.1997 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਤਰ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੱਤਰ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਰੀ: ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ 832471906 ਸ਼੍ਰੀ ਟੀਐਸ ਨਾਨਾਵਤੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਏ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਭੁਗਤਾਨ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਐਲਆਈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਜਾਂ ਮੁੱਢਲੀ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਸਿਰਫ ਹੇਠ ਾਂ ਬਕਾਏ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ • ਉਪਰੋਕਤ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਨੀਤੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ..... ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦੁਆਰਾ 15.07.1996 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 14.07.1996 ਨੂੰ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਾਲਸੀ ਧਾਰਕ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕੋਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਸਨ ਅਤੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦੁਆਰਾ 15.07.1996 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਉਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਵ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਜੋ ਕਿ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਮਿਕਾਬੇਨ ਐਨ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਕਵਰੇਜ ਦੇਣ ਲਈ ਐਲਆਈਸੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਾ..... ..... ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਤੇ 3388/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਚੈੱਕ ਮਿਤੀ 09.07.1996 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 09.07.1996 ਨੂੰ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ 213 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵਾਜਬ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 15.07.1996 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ.....

21. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਵਿੱਚ ਪਾਲਸੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 832471906 ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਮਿਤੀ ਇਸ ਵਿੱਚ 28.12.1996 ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।
22. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਰਸੀਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਓਵਰਲੀਫ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪੇ ਗਏ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਪਰ ਓਵਰਲੀਫ 'ਤੇ ਛਪਾਈ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਵੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
23. ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗਾ। ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਕਿ ਪਾਲਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਿਰਫ ਤਿਆਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। 'ਮ੍ਰਿਤਕ' ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਢੋਕਲਾ ਸ਼ਾਖਾ ਨੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਮ੍ਰਿਤਕ' ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ 3388/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 187009 ਉਸ ਨੇ 12.07.1996 ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਸਿਰਫ 15.07.1996 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਮ੍ਰਿਤਕ' ਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 14.07.1996 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੋਵੇਂ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੈਰਾ 6 ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ: -

> *"6. ਪੰਨਾ 125 ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 3,388/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 28.06.1996 ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਨੀਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋਖਮ 28.06.1996 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ. ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ 09.07.1996 ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਨਾ 126 ਇਸ ਨੂੰ ਬੀਓਸੀ ਨੰਬਰ 600392 ਮਿਤੀ 09.07.1996 ਦੇ ਨਾਲ ਸਸਪੈਂਸ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੰਬਰ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਐਫ.ਪੀ. ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਨਾ 130 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ 28.12.1996 ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ.....*

24. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਨਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸਵੀਕਾਰਤਾ-ਕਮ-ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਜੋ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੋ ਕੁਝ ਓਵਰਲੀਫ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

25. ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਦਰਅਸਲ, ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ 'ਮ੍ਰਿਤਕ' ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ

26. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੇਕਚਰ ਬੀ ਅਰਥਾਤ, ਬੀਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੀ ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ/ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ।

ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 15.07.1996 ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਤੱਥ 15.07.1996 ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਵੀ 15.07.1996 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਨਕਦ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ/ਸਸਪੈਂਸ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ 15.07.1996 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ? ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਸਪੈਂਸ ਮੈਮੋਰੰਡਮ/ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਦੀ ਸਹੀ ਕਾਪੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 28.12.1996 ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਇਕ ਸ਼ੱਕੀ ਐਂਟਰੀ 'ਨਿਲ' ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀ ਐਂਟਰੀ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਉੱਪਰਲੇ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵ, 15.07.1996. ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੈਂਡ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ 15.07.1996 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਸੀਦ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ 15.07.1996 ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਐਨੇਕਚਰ ਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਮਿਤੀ 28.12.1996 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਕਾਂਤੀਲਾਲ ਮੋਦੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਨੰਬਰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

27. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਲਈ ਸਮਕਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਰਫ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸੀਮਤ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਐਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੁਕ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

28. ਸਾਲ 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਪਾਲਸੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

29. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਵੱਲੋਂ 1997 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 1044 ਮਿਤੀ 19.07.2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 2002 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 464 ਵਿੱਚ 25.07.2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

30. ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

† ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016